

17697

17698

17699

17700

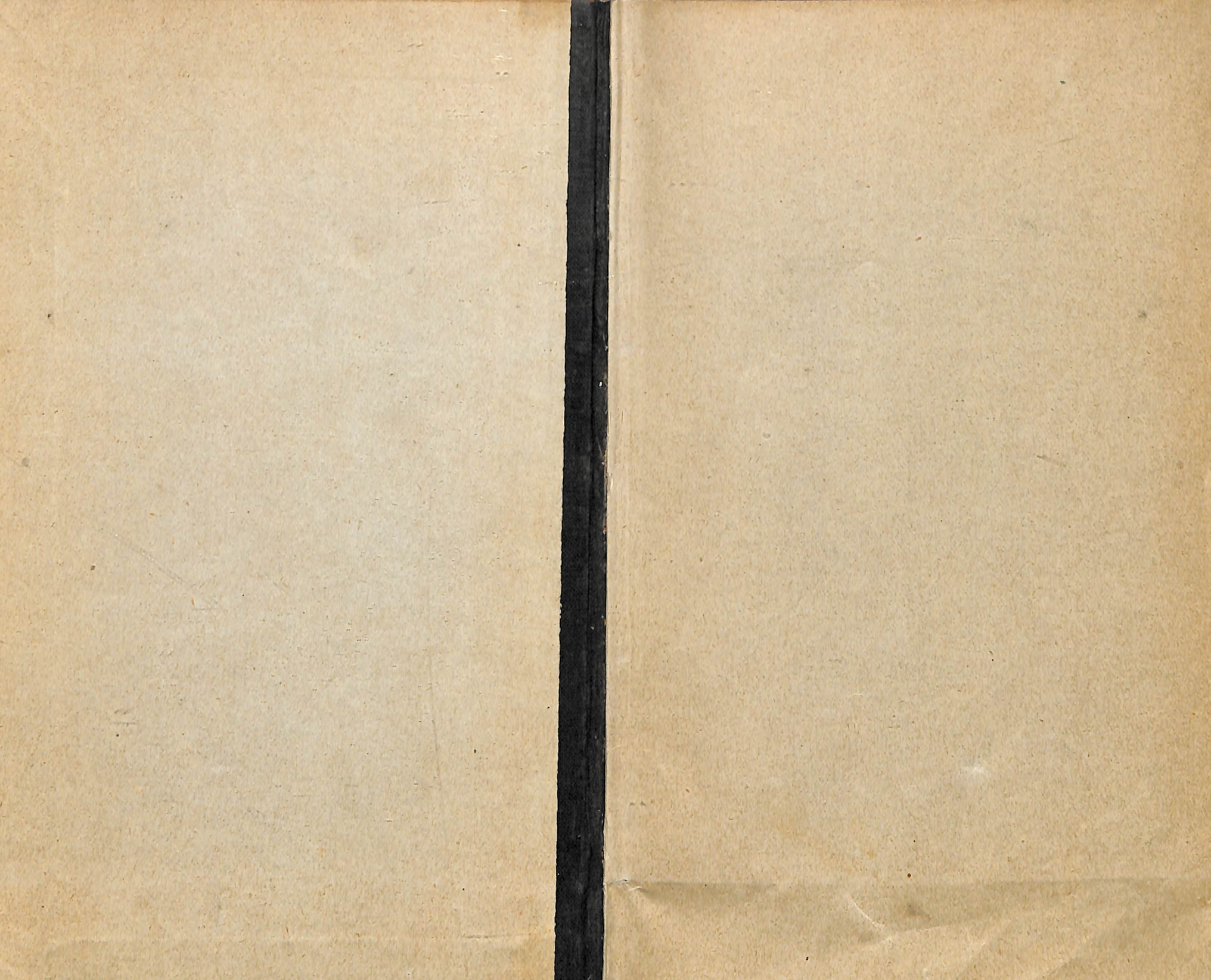
17701

17702

17703

891.99

U-94

ՕՍԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎԻՉՆ ԷՆ ԿԻՆՔՈՒՄԸ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Առաջին անգամ ներկայացրած է Թիֆլիզի
քաղաքային թատրոնում 1866 թուի
ապրիլի 12-ին:

2003

ԾԱՆԹՈՒԹԻՒՆ

Այս զրուածքը հեղինակից անկախ պատճառ-
ներով կրել է, նախ՝ «ՕՍԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎԻՉՆ ԷՐԱ-
ՋՈՒՄԸ» անունը, ապա՝ «ՕՍԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎԻՉԸ
ԴԺՈՒՔՈՒՄ»:

891.99

Ս-94⁸³

ար

ՕՍԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎԻՉՆ

ԷՆ ԿԻՆՔՈՒՄԸ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԷԿ ԲԵՐՈՒՆԺՈՎ

Հեղինակութիւն

ԳԱԲՐԻԷԼ ՍՈՒՆԴՈՒԿԵԱՆՑԻ

1001
3762

Թ Ի Ֆ Լ Ի Զ

Արագատիպ Մն. Մարտիրոսեանցի,

Միքայէլեան փողոց № 81.

1899

4019

Дозв. ценз. Тифлисъ, 13-го Юня 1899 г.

ԱՐՏԱԾԷՍ ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆԻ

ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

ՆՈՒԷՐ

ՀԵՂԻՆԱԿԻՑ

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

ՕՍԿԱՆ ՊԵՏՐՈՎԻՉ... ԱՐՏԱՇԷՄ ՍՈՒՔՈՒՍԵԱՆ՝

ՄԵԾ՝ ՍԱՏԱՆԵՑ..... ՄԻՀՐԴԱՏ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ Վ

Օսկան Պետրովիչի ընտանիքը, Սաթայէն, սատանաներ, պար եկող շար հոգիներ, դժոխքի ծառաներ եւ մեղաւորներ:

Անցքը պատահում է դժոխքի կտուրի վրայ,
Օսկան Պետրովիչի տանը և դժոխքի մէջ:

Բեմը ներկայացնում է դժոխքի
կտուրը:

ՏԵՄԻՂ ԱՌԱՋԻՆ

ՕՍԿԱՆ, ՍԱՏԱՆԱՆԵՐ, ՊԱՐ ԵԿՈՂ
ՉԱՐ ՀՈԳԻՆԵՐ

ՕՍԿԱՆ, սատանաների չեւեղ աշարհելով:

Վա՛, խանի-խարաբնիր, ձեռք չիք վիկալնի՛, ի՞նչ գուղիք ինձմէն... (Սատանաներն ու շար հոգիները պարտւո՛ւ են նրա առաջ, անհատնաւի չափնէր հանելով, և շուրուլ դարձաւ: *)) Էս սէր բերին ինձ էս անիծած-

*) Առհասարակ սատանաներն ու պար եկող շար հոգիները պէտք է խելօք վարուին և չխանդարեն դործողութեան ընթացքը, ինչպէս արին այդ առաջին ներկայացմանը:

նիրը... (Զարհայած հայրս է այս ու այն հողքը) Յօրէս կու խղզալիմ, ձիր արիւր գիգե-
նայ... (Հոգոտորս է եր շուրջը) Էս ինչ կարի
ու նաւթի հուտ է գալի, անպէր... Ո՛հ, էս
ինչ շուք է, անպէր... (Գրպանից հանաւ է
եր հաղորդ լաշէնիս^{*)} և շրթնէն սրբաւ) Ձիր
արիւր, վունչիչ չէ օտկում. Սօլօլակի ջրի-
րը գլխեմէս մէճկն է անցկենում... (Յան-
հարծ վէր է լաշու և որսէրը դնում) Վա՛յ մէ,
վուտնիրս էրվում է... (Գեղնից պատանի էեր-
այի հոր սաղանակէն էն դուրս փախի, ուրախ-
ան էն և յէր իրանց արեւըրը դած լաշու) Էս
էրազումս իմ, թէ արագուճի իմ տես-
նում... Դրո՛ւտ սատաներու նման ին,
ձիր արիւր, էս անիծածնիրը... (Զարհա-
րած այս և այն հողքն ընէնէլով, հոգեւորս է մի
արչանի, որ ուղւանաւ է նրան) Էս էլ ինչ
է... Հը՛, բարի աչողում... (Արչանը դար-
չեալ ուղւանաւ է) Բարի աչողում, ասում

^{*)} Տես «Գիճիճիճի ՍԱՅՐԸ ԽԵՐ Է» կա-
տակերգութիւնը:

իմ. քէվիզ վոնց է... (Արչանը էրէն ուղւա-
նաւ է) Արա՛ թէ ձէն հանէ... Է՛յ, քէվիզ
վոնց է, վոնց... (Արչանը հոգեւորս է անշարժ) Է՛հ,
ղրչմալ... (Մեղեւորս է մի ուրիշ արչանի,
որ հոյնալէն ուղւանաւ է նրան) Էս սվրիւր
ին, անպէր: (Արչանի) Բարո՛ւ, հազար
բարի. թէ քու հորին կու սիրիս, մէ ինձ
ասա՛ Էստի ինչ իմ շինում... (Արչանը հո-
րից ուղւանաւ է) Տօ՛, լիզուտ Աստուճ կըտ-
րիլ է... (Արչանը էրէն ուղւանաւ է և յէր
հոգեւորս է անշարժ) Է՛հ, սա էլ զրչմալ է էլի...
(Որսէրը լաշի դաշու) Օ՛հ, Օհ, Օհ... (Սաղա-
նակէն) Է՛յ, խանի-խարաբնիր, էս սւր
բերիք ինձ... (Սաղանակէրը ուրախ-ուրախ
նրա առաջ խաղաւ էն. էրէն զոտրէն սաղանակ
լաշու և նրա ուրիշն, մի ուրիշն անցնաւ է նրա
շէտալիզով) Գժուիլ ին էս անիծածնիրը...
(Աղադուտէլով հրանցից) Ի՞նչ իք ուղում ինձ-
մէն, անպէր: (Թա՛ն է) Փո՛ւ, էս ինչ
ասի. վոնգանցի անպէր ին իմը:

ՍԱՏԱՆԱՆԵՐ, վէր ու վէր լաշու:

Ա՛խպէր ինք, անպէր ինք, անպէր

ինք: (Գեորգի ասէից Կարճեալ սաղմոսներ էն բարձր-
րանում եւ նրան: Եւ էն ինչիւմ:) Ախպէր ինք,
ախպէր ինք:

Վերջիններն ինչոյն իջնում էն իրանց որեւոր:

ՕՍԿԱՆ

Է՛յ, ախմախմիր, վմերդանցի ախպէր ինք:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Բաս ի՞նչ ինք, վուր ախպէր չինք.
յօրէսի դէնը գիւմ մէտի պիտի ապրինք:

ՕՍԿԱՆ, ասում-լինանից եւ հոգից հեղանալով:

Է՛յ, սաղսաղնիր, գժվիլ իք, ձիգ մօդ
մըր իմ ապրում. խիւքս հաց ու պանրի
հիգ իմ կերբի, վուր օղլուչաղս թողնիմ
ու ձիգ մօդ ապրիմ:

Սաղմոսները ծիծաղում էն:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ, ծիծաղելով:

Ի՛նչ օղլուչաղ. քու օղլուչաղը մինք
ինք յօրէսի դէնը....

Փռքի՛ սաղմոսները լաւելով ինչի՞ն սաղում

էն Օռնիի ուներին:

ՕՍԿԱՆ, երեսը խաչ հանելով:

Մեղայ Ասածու: (Սաղմոսները վայր էն

լաւելում հրա ուներին:) Տօ, կորէք, անիծած-
նիր է՛... (Մէծ սաղմոսներ:) Վմնց թէ իմ
օղլուչաղը դուք իք:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Հա, բա:

ՕՍԿԱՆ

Ինչի՛:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Էնդուր վուր մեռար ու քու միխկի
համա գժուխկն իս գալի:

ՕՍԿԱՆ

Մեռայ:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Հա, բա, ու հիմի գժուխկի կարի
վրայ ինք:

ՕՍԿԱՆ

Մեռայ... (Լաւով:) Վայ մէ, Մաթթա
ջան... (Թաշիկումը հոգեցնում է աչքերին, սա-
ղմոսները ծիծաղում էն. յէրոյ ուշի գալով:)
Վմնց թէ մեռայ, ի՛նչ բէսար նամաղուլ
իք անում. թէ մեռայ, ձիգ մօդ վմնց
իմ խօսում:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Էտ՝ էլ դուն չիս:

ՕՍԿԱՆ

Վունց թէ 'ես չիմ, բայս 'ես Օսկան
Պետրովիչը չիմ:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ, ԶԻԺԱՂԵՆՈՎ:

Օսկան Պետրովիչի հոքին իս:

ՕՍԿԱՆ, ԽԵՆԺԱՐԱՐԱՇԻ ԿԷՍ ՄՅՈՒ ՆՈՒՄԻՆ ԶԱՆԴԻ
Է ԶԱՆԴԱՆԻ:

Վայ մէ, հիմի իմացայ. չվիղճրիթ
ցօլօ դա չվիլօ... Բայս էլ միւր քաղաքը
չիմ տեսնի:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Չէ, պրծաւ քու բանը:

ՕՍԿԱՆ

Էլ չէ... (Ձեռքը լսակ հաշտելով) Պրաչչանյի
թիփիլիզ... (Լսելու է:) Ա'իս, իմ Մարթա
ջան, ետրար ինչ իս անում հիմի էտի:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Ա'յ, ինչ է անում... Աբան, մէ յիդ
մտիկ տու...

Բէ՛յի խորհրդա՛ն էրեւո՛ւմ է Օսկանի հասն ֆ

«Էնէտիլը, ուր սեւերով նստած էն՝ նրա
չի՞ն Մարթան, աղջիկ Կեչիլը*») և ուր
բէ՛շ «Ժամար Զանայ»:

ՏԵՍԱԼ Բ

ՕՍԿԱՆ, ՍԱՏԱՆԱՆԵՐ Է՝ ԲԷՏԻ ԽԱՐ-
ՀՈՒՏ՝ ՄԱՐԹԱ, ԿԵԿԵԼ, ՍԳԱՆՈՐ
ԿԱՆԱՅՔ, յԷՊԱՅ ԽԱՄՓԵՐԻ**)

ՄԱՐԹԱ, «ԺԱՆՈՎ:

Իմ փաշա ու դրօշա, Օսկան ջան...
Ինձմէն խռով ուր իս գնում...
Թէ ինձ կու սիրիս, մէ հիդս ձէն տու...

ՕՍԿԱՆ, լսելով:

Էստի իմ, էստի, Մարթա ջան...
Խի՛ղճ իմ կնիկ, շատ կու գլխիս մազիլդ,
ամա էլ վունչինչ չիս օտկի...

*) Տես «ԳԻՉԻՐՎԱՆ ՍԵՐՐԸ ԽԵՐ Է» կա-
տակերգութիւնը:

**) «ԽԱՄՓԱՆԱՆ» կօմեդիայի հերոսներէց:

ՄԱՐԹԱ, «Հալո»:

Քու լէնքին ու էրգնքին մեռնիմ, Օ՛ս-
կան ջան...

Քու ժամասէր ջանին մեռնիմ, Օ՛սկան
ջան...

Հրիշաւորներու մօդ ցնծում կուլիս, Օ՛ս-
կան ջան...

ՕՍԿԱՆ, լալով:

Վաճնց չէ, սրանցն էլ հարցրու...

ՄԱՐԹԱ, շարունակելով:

Իմ մամին բնորով արա, Օ՛սկան ջան,
Ասա վուր Կէկէլի համա լաւ մարթ ճա-
րեցինք.

Իմ գէղին էլ թող իմ մազիէր պաշ անէ:
ՕՍԿԱՆ

Դիւի էտու փըքըումն իմ էստի:

ՄԱՐԹԱ, շարունակելով:

Վաւ, վաւ, վաւ, վաւ, վաւ, վաւ...

Օ՛սկան ջան ու Օսկան ջան:

ՕՍԿԱՆ

Խի՛ղճ իմ կնիկ, հալա լաւն էլ է, իր
մտկումը արթար մարթ էր համարում ինձ.

վուր գիղենայ թէ դժուկին իմ գալի, էն
չախն ինչ կուլէր նրա հալը:

ԽԱՄՓԵՐԻ, «Երբեք ծածկած հրեան է «Հա-
լո»-ն»:

Ա՛խ, Օ՛սկան ջան, ու վա՛խ, Օ՛սկան ջան,
Ասկի ուրբար, իմ Օ՛սկան ջան.

Արա, մէ ձէն հանէ, Օ՛սկան ջան,

Քու քաղցր ձէնին մեռնիմ, Օ՛սկան ջան.

Դուն էտղանց վի կաց, Օ՛սկան ջան,

Քու մազիէր 'ես պառկիմ, Օ՛սկան ջան:

(Օսկանը գլուխը շարժում է:)

Քու պէտլած ջանին մեռնիմ, Օսկան ջան:

ԲՈՂՈՐ ՍԳԱՆՈՐՆԵՐԸ, լալով:

Օ՛հ, օ՛հ, օ՛հ...

ՕՍԿԱՆ

Է՛ստի մտիկ... Հալա էն իմ կնիկն ու
ախշիկը վուր լաց ին բլում, սրտեներուն
ցաւում է, գիղիմ. ամա էն անիծած
Խամփերին էլ, վուր սուք է անում ինձ
վրայ, արմըներուն էն է... Էն կինքումը
արունա խմում էր ու հիմի կի միթամ
վաճնչիչ... Օ՛հվէ, ինչ սուտիր ին...

Խամփերի, Խամփերի, խափէ էտի աշխըր-
քին, կպրէ կարասը հաղիր է էստի քիզ
համա...

Սէի րէսորանը ծածկւում է:

ՅԵՍԱԻ Գ

ՕՍԿԱՆ, ՍԱՏԱՆԱՆԵՐ

ՕՍԿԱՆ, յէր հայելով:

Վա՛յ մէ... (Մէծ ասորանային:) Մէկ էլ,
մէկ էլ:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ, ծիծաղում է:

Հա՛, հա՛, հա՛...

ՕՍԿԱՆ, լալով:

Վա՛յ քիզ, իմ Մաթա ջան. խի՛ղճ իմ
Կէկէլ... Երվեցէք, խորվվեցէք դուք էտի,
'ես էստի... (Երէսը լալիս է. յէրոյ յանձարծ
հաւում է:) Օհ, օհ, օհ... Վա՛յ մէ, խիղա-
վում իմ. նաւթի ու կպրի հուար բողաղս
է գնում... (Հոգոտելով:) Ուփրօ վուր քօ-
քուրթի հուար շատ է... Օհ, օհ, օհ...

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ, ծիծաղելով:

Հա՛ջաթ չէ, կու սորվիս:

ՕՍԿԱՆ

Տօ, էստուրը վո՛ւնց կու սորվիմ, յօ-
րէս կու խիղալիմ:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Ի՛նչ իս ասում, Օ'սկան Պետրովիչ,
բաս ներքիւր վուր գէվէր գնաս, էնդի ի՛նչ
կ'օսիս:

ՕՍԿԱՆ

Գանա էնդի էստու վրայ վաթար է:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Վաթար է... Աբա արի մախի տու...

Նշանակած րէշեյ էրա՛: ու բոյ է բո-ր

գալիս և ինչո՞ն բարարում:

ՕՍԿԱՆ, զարհուրած և յէր հաշուելով:

Վա՛յ մէ, էս ի՛նչ տեսայ... Ա՛յ, թուր-
մէ դժուրիւն ի՛նչ է էլի... Ա՛խ, իմ կա-
նանչ ու նարգիզ Օրթաճալա...

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Հը՛, էտ հալա ի՛նչ է. վուրն իժում թա-
մաշա արա:

1001
ԿԵԼԵ

ՕՍԿԱՆ, առաջնուհի:

Ի՞նչ գուզիս կուտամ, օղունդ ինձ էս-
դանց ազատեցէք:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Ի՞նչ պիտի տաս, գլխեմէտ ինչքու վու-
ար միւրն իս ու միւրը: Սաղ աշխրբի օսկին
ու էրծաթն էլ գիւփ մէտի միւրն է... Ամա
մի՛ վախենայ, քիզ էնէնց չինք չարչրի,
վունցոր ուրիշներուն. դուն էլի բախտա-
ւորներեմէն իս ու քու հանգը հիմի-
կուան ժամանակին խիստ քիչն ին գալի:

ՕՍԿԱՆ

Բաս իմ պատիժն ի՞նչ է, մէ ասէք:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Էտու վճիռը Սաթաէլի ձեռին է. ամա
մինք կարծում ինք, վուր քիզ համա մինձ
պատիժ չկայ: Չատ վուր պատժին քիզ՝
օրէնը մէ էրկու ջէր վառած կրակը կու
զցին քիզ, իժում մէ էրկու ջէր էլ 'եփ-
վան արճճումը կու լիզցնին քիզ:

ՕՍԿԱՆ, առաջին:

Իրան տուէք տասչուրս շային, մի-

թամ վունչիչ: (Մէծ առաջնուհի:) Է՛յ, ան-
մախ, էտ խօ կու մեռնիմ:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ, ծիծաղելով:

Ի՞նչ իս ասում, Օ'սկան Պետրովիչ,
հոքին կու մեռնի՞. հոքին անմահ է:

ՕՍԿԱՆ

Հա՛, էտ դուրթ է. վայ իմ միսկը...
(Շուրիք և հոգիք նշանաւորէ) Էտու վրայ աւե-
լի չարչարանք էլի կայ:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Բաս չկայ. արա անի տիս...

Յոյք է ասլիս մի ուրիշ քեզ, որ ինչոյն

բացված է և միջից աւելի առաքիչ

չբա՛: ու բոյ է դուրս գալիս:

ՕՍԿԱՆ, զարհուրած վայր է ընչո՞ւմ, առաջնա-

նէրը վրան լաւչո՞ւմ էն. յետոյ բիշ-բիշ ուշի

գալով:

Էս ինչ տեսայ, դէղի ծծիլը, դուն բա-
րեխօս... Վիշապին՛ը, տասերկու գլխա-
նի օցի՛ր, քառսուն հազար սատանէ՛ք,
կրակ, ալի՛ք. վայ, վայ, վայ, վայ, վայ...
Տէր Աստուծ, Դճուն օղորմա: (Ահալոյ-նալոյ)

որի է հանդիմանում) Յօրէն դուրթ՝ կալրէ կա-
րասը դրած է, կալրով լիքը 'եփ է գալի,
ով ասիս մէջն է ածած ու կիրկաշ լօբու
պէս մէշը խլթխլթում ին... Օհմէ...
(Աստուծոյն:) Մէ, քու հօրն օղորմի, էս կը-
րակին ասան մէ քիշ գէնը գնայ... (Աս-
տուծոյն լուսնոյ է քոյի վրայից եւ քոյն ինչոյն
ճշմանում է:) Բոլորքը սատանէքը շարած ին,
կրակէ քափկիրները ձեռին, թէ մէկն ու
մէկն ուղում ին դուս թուշին, գլխումը վէր
ին տալի ու յիդ մէջն ին ածում... Վահ,
էն էլ ինչ է. քառասուն հազար միլիօն
մէկդմէկու վրայ դարսած ին, տակեմէն
կրակը կալած է, հէնց գիդենաս քուրախա-
նումը ագուռ ըլին էրում: Էնթէնն էլ
մէ մինձ պղնձումը արճիճ ին հալում ու
չամչերով վուրին բերանն ին ածում, վու-
րին անգճումը: Մէ խօսքով՝ լիզու չի պատ-
մի... Վայ, վայ, վայ, վայ, էս ինչիւր տե-
սայ. մարթիք վուր գիդենան թէ էս հան-
գի բանիւր կայ էստի, էլ իրանց օրումը
միխկ չին անի....

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Հըն, թէ խելօք չիս կենայ, քիդ էլ
կու տանինք էնդի:

ՕՍԿԱՆ

Չարէս ինչ է, վուր խելօք չիմ կե-
նայ... Սո՛ւ հալա, էստի ճանանչ օմքնիւր
էլ կան... Օհ, Օսէփ, դուն իս:

ՕՍԷՓԻ ՉԱՅՆԸ

'Ես իմ, 'ես. բանով, հազար բարի իս
էկի, Օսկան Պետրովիչ:

ՕՍԿԱՆ

Հաւ տարի Լեզգերուն գայ, լաւ բա-
րով 'ես իմ էկի: (Աստուծոյն:) Ախար 'ես գի-
դէի, վուր է էս գուդ աւաղակի բինէն էս-
տի է է... (Նորից հայում է:) Յօրէն՝ Թա-
թօն... (Աստուծոյն:) Թանթօ, Թանթօ:

ԹԱԹՕԻ ՉԱՅՆԸ

Հըն, օղլուշաղեմէս ինչ խաբար.
վանց ին:

ՕՍԿԱՆ

Աստուձ վուշ գիդէ քու գլուխը: (Ա-
ստուծոյն:) Միթամ օղլուշաղի համա սիւր-

տը շատ է ցաւում... Ինչ ունէր ու չու-
նէր թխտումը տանուլ էրիտ, քախցած
ծարաւ էթուղ օղլուշաղին ու ինքը գօռ-
բէգօռ էլաւ. հախն է վուր էստի ին բե-
րի... (Նորից հայտն է:) Յօրէն՝ Բայդուշօվը,
քաղաքը վուր քանդից. հախտ է... Մաիկ
ինչ ին անում է. պա՛, պա՛, պա՛, պա՛,
արճնումը թաթխում ին ու հանում, կ'օ-
սիս Կախէթու չուրչխէլա բլին շինում...
(Գարշեալ հայտն է:) Վա՛հ, Գարասիմ Եա-
կուլիչ*), դուն ին:

ԳԱՐԱՍԻՄ ԵԱԿՈՒԼԻՉ, ահագնից լաւով:

'Ես իմ, Օ'սկան ջան:

ՕՍԿԱՆ, առաջ գալով, Բե՛ծ սարսաղին:

Տօ՛, խանի-խարաբ, փարաղի ասինք
վուր է՝ գուղիրը, աւաղակները, մար-
թասպանները, աշխարք քանդողները էս-
տի ին էկի, էն խիղճ Գարասիմ Եակու-
լիչին էստի ինչի իք բերի. ժամասէր,

*) «ԽԱԹԱՐԱԼԱ» կօմեդիայի գլխաւոր հե-
րոսը:

ասծապաշտ, ախկախն օղորմող ու պանն
էլ շէր կոարի իր օրումը:

ՄԵ՛ծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Էնդուր վուր դրսեմէն էտէնց էր էրե-
ւում, ամա տակէտակ ումն ասիս խափիլ է:

ՕՍԿԱՆ

Ի՛նչ բեսար նամաղուլ իս անում:

ՄԵ՛ծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Վա՛, աբի՛ իրան հարցրու:

ՕՍԿԱՆ, հօռ փալով:

Գարասիմ Եակուլիչ, Գարասիմ Եա-
կուլիչ.....

Գեղնի պալից դուրս է գալիս Գարասիմ
Եակուլիչը:

ՏԵՍԱԼ Գ

ՕՍԿԱՆ, ՍԱՏԱՆԱՆԵՐ, ԶԱՆԱԶԱՆ
ՄԵՂԱՒՈՐՆԵՐ

ՕՍԿԱՆ, շարունակելով:

Վա՛հ... (Միտն է աղշած:) Ախար էստի

նոր ին բերի քիզ, Գարասիմ Եակովիչ. թէ
վուր դուն ժամատէր ու ասծապաշտ էիր:

ԳԱՐԱՍԻՄ ԵԱԿՈՒԼԻՉ

Խափով ուզում էի ախշկաս մարթու
տա ու վուխի իմ կինքը խափելով իմ
անցկացրի:

ՕՍԿԱՆ

Վա՛հ:

ԳԱՐԱՍԻՄ ԵԱԿՈՒԼԻՉ

Էստու համա ինձ խօ էստի դէվէր
զցեցին ու հիմի տեսնիմ թէ ո՞վ է միր
քախկումը առանց խափիլ եօլա տանում
իր բանը: «Ես ասացի ի դարմանալի իմում,
ասում է, թէ ամենայն մարթ սուտ է»,
կ'օսէ:

Յած է փոռ:

ՕՍԿԱՆ

Ափսոս իմ Գարասիմ Եակովիչ. ո՞վ կու
աւաթէր... (Կըլն ճանաչելով ինքն:) Վա՛հ, յօ-
րէն՝ պարուն Ջանգակովը... (Կանչում է:)
Պարուն Ջանգակով, պարուն Ջանգակով:
(Գեղնի Կանչի Կոչում է Գեղն Ջանգակովը:) Դուն

էլ էստի իս... Տօ, թէ վուր խղճերուն
օղորմում էիր:

ՋԱՆԳԱԿՈՎ

Հինգ-հինգ մանէթ բախում էի, ամա
հազարներով թաքուն-թաքուն վիր էի
խփում:

ՕՍԿԱՆ

Էս վունց էիր ժաժ գալի, վուր օշով
չէր իմանում:

ՋԱՆԳԱԿՈՎ, չա՛նք էր Կոչումը:

Հանգը գիդէի:

Յած է փոռ:

ՕՍԿԱՆ

Բաս քու հանին է:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Օ՛սկան Պետրովիչ, ինչ իս արմնում,
էս հանգիքը հազարներով կան էստի,
վուր ձիր կինքումը լաւ մարթկերանց
անում ին ունեցի ու իրանց միխկի համա
յօրէս քանի տարի է էստի էրվում ին...
Ա՛րի՛ մէմէկ-մէմէկ շանց տամ քիզ...
(Տանում է ին Կոչ Կոչը) Արի մտիկ արա...

Այ, յօրէս՝ Չարխածովը: (Գեորգի Կալան՝
է Գալան Չարխածովը:) Խօ ձիր աշխարհումը լաւ
անում էթուղ. հարցըն, ասա՛ ինչի՞ իս էկի:

ՕՍԿԱՆ

Պարուն Չարխածով, էստի ինչ իս
չինում. դուն չէիր վուր վարցկի խաթիր
աշխարհին հաց էիր ուտեցնում ու էգեղե-
ցիք չինում:

ՉԱՐԽԱԾՈՎ

Գուղերու հիդ ննգիր էի, էնդով հա-
րըստացայ ու իժում իմ ճաշերով ու իրիդ-
նահացերով խալիսի աճկիրը կապում էի,
վուր ուփրօ լաւ գուղութին անիմ:

ՕՍԿԱՆ

Հա՛, բաս քու հախն է, տանջվի հի-
մի էտի:

ՉԱՐԽԱԾՈՎ

էս տանջանքին վունցոր կուլի կու
դիմնամ, վայ վուր գողնալու բան ջեր
էի շատ մնաց քախկումն ու իմ ննգրտի-
քը առանց ինձ պիտի քէփ անին:

Յած է Գալան:

ՕՍԿԱՆ

Օհ, օհ, օհ, այ ծակ աճկանի:

Մեծ ՍԱՏԱՆՆՅ, Օսկանի Կալան էի ասէ:

Յօրէն՝ Բամբակովը, (Գեորգի Կալան՝
է Գալան Բամբակովը:) վուր ուրիշի փուղերով
գրօշկէք ու կալասկէք սարքից ու խալ-
խին իրանց փուղը էլ յիդ չէրիտ... Արա
անի հիմի դէսը... (Բամբակովը ցած է Գալան:) Յօրէս՝
Կիրակուսը, (Գեորգի Կալան՝ է Գալան
Կիրակուսը:) վուր խալիսի առչիւր
դրուստ դատամէր էր էրեում, ամա ով
շատ քրթամ էր տալի, բանը նրա կուռն
էր շուռ տալի: (Գեորգի Կալան՝ է Գալան
Յի Կալան:) Այ՛ դավերու էն շատախօս
վէքիլը, վուր համ էսղանց էր շահվում,
համ էնղանց... Յօրէս՝ էն աւազակ վուր-
թին, (Գեորգի Կալան՝ է Գալան աւազակ
Կիրակուսը, էն՝ Կիրակուսը Կալան յարու
հա՛ն էն յիմնաց ու ցած Գալան:) վուր դէղին
տանեմէն դուռ արաւ, ամա աշխարհումը
պատուաւուր մարթ էր էրեում: (Յոյ Կալան
է ասէ:) Յօրէս՝ Մղղսովը: (Գեորգի Կալան)

չկայ ու դուն էստի ինչ իս շինում: 2ըլի
թէ՛ դոն էլ քու մարթուն էիր խափում:
ԳԵՂԵՑԻԿ ՀԱՐՈՒՍՏ ԿԻՆԸ

Իմ մարթը շատ վուխտ է մեռաւ.
ամա նրա մօղարած փուղերով 'ես խիստ
մինձի մինձ էի պատուովում ու ումը
փուղ էի փուխ տալիս, տաս շահի էլ
շահ էի վրէն բարցում:

ՕՍԿԱՆ

Տէր օղորմած Աստուծ... (Հարգանքներ
ընէ) Քի պէս հարուստ կնիկը՝ Վոնց
էիր լայիղ անում:

ԳԵՂԵՑԻԿ ՀԱՐՈՒՍՏ ԿԻՆԸ, ԳԵՂԵՑԻԿ:

Վճառ եղջօ... Բաս 'ես վոնց էի ապ-
րի... Ինձ վրա հարուստները կան էստի
ու շատն էլ ջեր էլի գալու ին: Քու աճկով
կու տեսնիս դիփունանցը: (Բանեւիլ փէշը
և գլուխ արմընէ) Դա սլիղաւիս:

ԳԵՂԵՑԻԿ Ե ԿԵՐ:

ՕՍԿԱՆ

Ա'րի ու ասա... Արա ո՞վ կու աւտէր
կնիկարմըտեմէն էստունք... Մախլաս ու

մանլաս... (Գեղեցիկ արմընէ և գլուխ ար-
մընէ) Վա՛, վա՛... Պարուն հէքիմ-բաշի,
դոն էլ էստի իս շուրհ բերլ... Թային
հիւրնդիտ լաւ շիս մտիկ արի, եա լօ-
թիանա էկիլ իս մաջէն էստի տնդղիս...
Վոնց է... էստի է:

ԲԺԻՉԿԸ

Ջատին իմ պրծըցրի ու մահէն աղա-
տի, շատին էլ էսթէնը զրգի իրանց պա-
պերու մօղ... Ամա էրկու բանումը խիստ
ղայիմ շաթեցին ինձ եախեմէս... Հէնց
վուր վիզիտիս փուղն ուշացնում էին,
եա նիզացած՝ ուրիշ հէքմի բան հար-
ցնում, էն սահաթին էւէտ խուփում էի
ու իրնի մահի աճկէս զցում հիւրնդին
էլ, հիւրնդի տիրուշն էլ... Քու հէքիմն
էլ շուստ գու քայ էստի, կու իմանաս
թէ ինչ օյին էկաւ նա գլխիտ... Քէփ է
վուր կու շանց տաք մէկ մէկու... Բիղաթ:

Յաճ և գլուխ:

ՕՍԿԱՆ

Ջանումասն, հէքիմ-բաշի... Ամա էն

լինչ ասաւ... Հըմ... (ձեռքը դնելով բերանին
է ասում:) Է՛ն է, էն... Հիմի է միտտ
գալի... Գուճուս բերանը կապիլի էր, էլ
վունչիչ չէի կանացի մարտի, նա ինձ
դողցնելու գիղ էր տալի... Քինաքինէ
տրաք արաւ ինձ էն գիժ հարուղին...
Ա՛յ, Աստուճ անէ քու գիվանը, ահա...
Ի՛նչ էր ուզում ինձմէն, ետ օղլուշաղիս
միխկն սւր էր նընգնում. մաղուլ ապրում
էի ինձ համա արխային... Մէ գայ ջեր
հալա, հէստիկ շինիմ, վուր... Տէր ամի-
նակալ Աստուճ, էս սփքիր տեսայ ու
լի՛նչիր իմացայ 'ես էստի... Վա՛յ, վա՛յ,
վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ... 'Ես փաս սրանց մօղ...
է՛ս հանգի էլ միղաւուրնիր:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Ա՛րի, քանիսը գուղիս վուր էլի շանց
տամ... Ահա, ահա, ահա... հը՛, էլի՛...
ահա՛...

Գէորգի ասելից դուրս էն գալիս էր: Եւ
սեպ յայտնի մեղաւորներ, դէտ ճէշը
մեռի երեւից, յէտոյ շարժելը մասին:

ՕՍԿԱՆ

Վա՛, վա՛, վա՛, վա՛, վա՛... (Մեծ աստա-
նային:) Լաւ է, լաւ, քու հօրն օղորմի, գահ-
լէս մի տանի...

Մեղաւորները դաժ էն գնում:

ՏԵՍԻԼ Ե

ՕՍԿԱՆ, ՍԱՏԱՆԱՆԵՐ

ՕՍԿԱՆ, շարժանքով:

'Ես տեսնում իմ, վուր սաղ աշխարքը
գիփ էստի ին էլի... Բաս արքաութիւնն
էլ օշով չէ գնում:

ՄԵԾ ՍԱՏԱՆԱՅ

Հաղըէնը մէկը. էն էլ թէ գնում է,
էլի խիղճ մարթկերանցմէն. հարուստի-
րը գիփ էստի ին գալի մէ գլուխ, գիփ:

ՕՍԿԱՆ, գլուխը շարժելով եւ ասում:

Էնդուր էլ Քրիստոսն ասաւ է՛ աւե-
լի հիշտ է, ասում է, ուխտն ասողումն
անցկենայ, կանց թէ մինձատունն ար-

քառութիւնը տուն գնայ, կ'օսէ... Վա՛յ
նրանց միխկը... Ամա իմ բանը խիստ շուր
է, ձիւր արիւր... Ի՛նչ մօգօնիմ, վուր էս-
ղանց աղատիւմ... (Մէծ սաղանային:) Մէ
ասա՛՜ արքաութենի ճամփէն վո՛ւրթէնն է:
Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ, բէ՛ն աջ իւրեւ ցոյց դառնէ:

Այ, էնթէնը մնաց:

ՕՍԿԱՆ, առանձին:

Վո՛ւրց ծըլկըվիւմ... (Մէծ սաղանային:) Տօ՛,
մէ գէվէր գնա, քու Սաթաէլին իմաց
արա, վուր 'ես էկիւիւմ է՛:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Աբա ձիգ լինշը կու կոտրէ. էնղադա
բանիրը քու աճկով տեսար էստի ու էլի
իս ուզում խափի՛. ուզում իս ինձ ցանի
քու մտկումն էլի:

ՕՍԿԱՆ, առանձին:

Վո՛ւրդի իմացաւ. դըրուտ վուր սա-
տանայ է էլի էս անիծածը:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Ի՛նչ ապրանքնիր իք դուք է՛, սատա-
ներու վրայ վաթար իք դառի. վա՛յ էն

սատաներու միխկը, սո՛վ ձիգ չի ճանչ-
նայ... Վաղուցուայ ժամանակը առուտե-
հան վաղ-վաղ վուր գալիս էինք ձիւր քա-
ղաքը, իմանում էինք, վուր մարթիքը,
տանեմէն դուս գալիս, ասում էին. «Հրա-
ժարիմք ի սատանայէ և յամենայն խա-
րէութենէ նորա». հիմի մինք պիտի
ասինք՝ հրաժարիմք ի մարդկանէ և յա-
մենայն խարէութենէ նոցա:

ՕՍԿԱՆ

Դէհ, բաս ձեռը վի կալ ինձմէն, հրա-
ժարվի ու պրծի էլի... Հը՛, լաւ փիքը
արա, 'ես վուր գնամ արքաութին, էնդի
բարի կու խօսիւմ քիզ համա. կուլի վիւր-
շը՝ յիզ նուր մէկանց էլի հրիշտակ չի-
նին քիզ:

Առանձին, ծաղրելով երեսը ծածածառա՛ է:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Ո՞վ կու աուն թողնէ քիզ արքաութին.
ինչի՛ր իս դուս տալի... Գժվի՛լ իմ, վուր
ձեռնեմէս դուս թողնիւմ քիզ. ուզում իս
քու մագիէր ինձ տանջի՛ն:

ՕՍԿԱՆ

Ա՛խ, Տէր Աստուծ, նէտայի ինձ էլի
աշխարհք բերիս ու իմ օրումն էլ միխկ
չիմ անի:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Էս գլխեմէս հանէ, վուր էլ չի ըլի...
(Սասորէ՛ Քաջադուռնն եւ որորհունն շղթանե-
րն չոյն է լսված:) Դէհ, հազըլվի, Սաթաէ-
լը գալիս է:

Յանձարծ բէճի խորհու՛մ բայցում է Դժոխ-
սը. Գէորդի որոնից դուրս է գալիս
Սաթայէլը, գահի վայ նստած եւ շըր-
ջադարձած ընտանիքի որոնք ուս-
ողջանի անլիւ սարանաներով, դիւ-
րով, վիշապներով ու շար հրեշտակե-
րով, որոնք Գայում են սասանի շէ-
ղալեմէք եւ Դժոխային շահապաններով:

ՅԵՍԱԻ 2

ՕՍԿԱՆ, ՍԱԹԱՅԷԼ, ՍԱՏԱՆԱՆԵՐ

ՕՍԿԱՆ, շարհաբա՛ծ:

Տէր, մի դարձուցանիր զերեսդ*) քո
յինէն:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ, Օռնանն:

Է՛նթէնը կանգնի. կու կանչին քիզ:

Սարանաները խոսք չարգայանալեմէք եւ
խորին յարգանքով ու սրբութար ու-
ղանում են Սաթայէլին՝ Դու ծնունդն
ու որոնք համբարելով, ինչ ճիշտ
նիսը նաեւ երէրագէտով նրան:

ՕՍԿԱՆ, ժամանէ՛ սա ժամանէ՛ եւ Զէնաի,

ճիշդէս հանդէսը շարանանում է:

Վա՛... Էստունը Էստի էլ է էլի...

Մախկ թէ ինչիր ին անում... Ջեր սա-

*) Փոխանակ ասելով՝ «մի դարձուցանիր
զերեսս...»

տանէն ինչ է, վուր նրա վուտնիրն ինչ
ըլի... Յօրէս ինձ համա կու պարպին:

ՍԱԹԱՅԷԼ, Տիւր հանգիստ եւ գոհացում:

Արա, բերէք զրան էստի:

Մեծ ՍԱՏԱՆԱՅ, բարեւոյ՛ն է Օսմանին՝ որը պա-
հ է արարայորում, եւ որում է նրան իշխել Սա-
լայէլը:

Այ, քու Սաթաէլական մինձուլթինը,
էս Օսկան Պետրովիչ Իրասածովն է:

ՍԱԹԱՅԷԼ

Գիդիմ...

Նշանով հրահայում է բաց լուսնէլ Օսմանին:
ՕՍԿԱՆ, պարտաւորու մեծ ստորանայից, Սալայէլին:

Քու մինձուլթինը, ինչ իմ արիւ. ա-
խար ինձմէն ինչ ին ուղղում:

ՍԱԹԱՅԷԼ

Ինչ իս արիւ... Բաւ էն վոնց էր, վուր
օրէնը հարուր ու իսուն ջէր սուտ Աս-
տուձ էիր օրթում ուտում, Քրիստոսան
խաչեմէն վէր բերում ու ապրանքա էն-
դով սաղացնում:

Սարսափելի հայեացք է չգրում էր շուրջը:

ՕՍԿԱՆ, առանցիկ:

էս անիծածները վոլրդի ին իմացի...
(Սալայէլին:) Քու մինձուլթինը, մի աւտա.
էս վրէս շառ ին մօղօնի սատանէքը:

ՍԱԹԱՅԷԼ

Սո՛ւ... էստի էլ իս սուտ ասում:

ՕՍԿԱՆ

Ասինք թէ էս էտէնց է. ուրիշ ինչ իմ
արիւ, քու մինձուլթինը:

ՍԱԹԱՅԷԼ

Իժում էն վուր՝ կշիռքը ձեռիտ վուր
վիր էիր կալնում, միտա է վուր ճկրտկով
քաշը ծռում էիր ու շատ ծախածի մա-
զիէր առնողին քիչ էիր տալի:

ՕՍԿԱՆ, առանցիկ:

էս անիծածները թային գլխիս կանգ-
նած ին էլի: (Սալայէլին:) Հա, քու մինձու-
լթինը, ինչ անիմ վուր էտունք արիւ իմ.
ինչ միսիկ ունեցիլ իմ, խոստովնիլ իմ ու
զղճացիլ իմ. անմիղն Աստուձ է:

ՍԱԹԱՅԷԼ

Ղուրթ է, խոստովնիլ իս էլ, զղճացիլ

իս էլ, ամա իստակ սրտով չիս զղճացի:
Միտա է վուր տէրտէրի մօդ չոքած, խոս-
տովնելիս, էլի ուշկ ու միտկտ առու-
տրումն էր. զղճալիս, ժամումը կանգնած,
մտկումդ դարսում էիր, վուր տէրտէրի
դրած ապաշխարանքը չուստ պրծնիս ու
գնաս, էլի նուր-մէկանց կցիս խալիով ա-
ռուտուրը:

ՕՍԿԱՆ, լալով:

Ղուրթ է, միղայի Աստձու:

Աչէրը որբում է:

ՍԱԹԱՅԷԼ, «սարաններն»:

Սրան օրէնը էրկու ջէր վառած կրն-
կը դրէք... (Օսկան որբում է:) 'Երիք ջէր
'Եփվան կալումը լիղցրէք ու, չունքի էս-
տի էլ ուղում էր իմ պատուական սա-
տանին խափի, մէ-մէ չամչայ հալած ան-
ճիճ ածէք բերանը... Ջեր թողէք մէ քիչ
էստի քէփ անէ. ուրիշ հարկաւուր բան կայ:

ՕՍԿԱՆ, մէնում:

Ա՛յ, էնէնց դմը քէփ անիր: (Սաթայէ-
ւն:) Ախար, քու մինձուլթինը...

ՍԱԹԱՅԷԼ

Սո՛ւ, ձէնդ... (Սարաններն:) Արն,
թո՛ղ բերին, ինչ ասիլ իմ... (Դժուրէն լա-
լը ձէն մեկտ լալում է: Գեորգի որբից բոցա-
պար որբն էն փալիս Սաթայէլի ոջ ու չալն ինչ-
մից էրնում «էնէնայէն» սարանայ իրնէ բարձե-
րով, որանցից ձէն լալայ որբն է իրնէ ճան-
փալ, ինչ մեռն լալայ «ոյնայէն» իրնէ շանչան—
Սաթայէլի որբիցը էրնայ շաթայով:) Լա՛ւ... (Մէծ
սարանայն:) Անա՛շ արի... Յարգս յարգա-
ւորաց, պատիւս արժանաւորաց... (Սէնէ-
նայէն «սարաններն»): Բերէք... (Սէնէն-
այն «սարաններն» ճարտաւոր Սաթայէլին, համբա-
րում էն նրա ծննդներն ու որններն և չորում նրա
աջ ու չալն ինչ: Մէծ «սարանայն»:) 'Ես քիզմէն
չատ շնորհակալ իմ... Դուն արժանի իս
իմ առանձին օղորմութենին: (Մէծ «սարանն»
չորում է Սաթայէլի առաջ և «նանայէն» համբա-
րում նրա ծննդներն ու որններն:) Էս քիզ ման-
գաղ, վուր աւելի հիշատութենով հնձիս
մարթկերանցը: (Տալիս է նրան ճանփալը, որից
ինչոյն բոց է բարձրանում:) Էս էլ քիզ իմ

սլատկիրքը, վուր ուրիշներու համա օրինակ ըլի քու հաւատարմութիւնը: (Կախ է անո՛ւ հոս լիկոյ դժոխայն շահաշահը, որից նոյն-
պէս Բոյ է Բարձրանո՛ւ:) Ա'սլրիս, զօրա-
նաս... (Պո՛ւս է Լալը նոս Էլիկոն:) Չա՛րով
վայիլիս:

ՕՍԿԱՆ, Դէ՛ռաւի եւ դառնալեւո՛ւք:

Ինձ դժուրիւն ին գցում, իրանք փէշ-
քաշնիր ըստնում:

Մէ՛ծ սարսանն եւ սէնէ՛լայէր սարսանները
չարգու հաճեալո՛ւս էն Սալայէլի
ծնէ՛նէրն ու որնէրը եւ Գո՛ւս չա՛նգ-
նո՛ւս իրանց որէ՛լը: Մէ՛ծ սարսանն
իմեալո՛ւս է:

ՍԱԹԱՅԷԼ, սարսաններն:

Արա՛, առէ՛ք՝ զիվիր գան, ուրախա-
նանք, վուր նուր թիքայ էկաւ միդ համա:

Պժոխի ղանգը դարձա՛ւ է երէ՛ւս անգա՛ւ:

Լալո՛ւս է սարսաններն երաժշտալեւո՛ւս:

Բէ՛ճը լցւո՛ւս է երէ՛ւս դար երէ՛ւս չար
հոգիներով:

ՏԵՍԷԼ Է

ՆՐԱՆՔ, ՊԱՐ ԵԿՈՂ ՉԱՐ ՀՈԳԻՆԵՐ

ՕՍԿԱՆ, դարձեալ ժամանա՛ւ տա՛ ժամանա՛ւ եւ Դէ-
՛ռաւի, Դինչէ՛ւս չար հոգիները դարձա՛ւ էն, նոսն
ժայի՛կէլով:

Ա'դրաթը խէր ըլի սրանցը. սիրտս
մէ քիշ յիդ էկաւ... Էս դրուստ թրեա-
թրի հանգն ին խաղում էս անիծած-
նիրը... Ա'խ, Մա՛րթա ջան... (Մէ՛ծ սա-
րսանն, որ այս ճիջոյն յաղշտա՛ւսած ղնո՛ւս
էր իրա՛ն շահաշահը:) Էս ամեն օր կու տես-
նիմ սրանցն էսալի:

ՄԵ՛ծ ՍԱՏԱՆԱՅ

Էլ քիդ ո՛վ կու դուս թողնէ դժուր-
կեմէն:

Ջերմալքէր հաճեալո՛ւս է երա՛նէ շահաշահը,

որից իրէ՛ն ու իրէ՛ն Բոյ է Բարձրանո՛ւ:

ՍԱԹԱՅԷԼ

Լաւ է... (Պարը եւ երաժշտալեւո՛ւս դառ-

բո՛ւ՛մ է՞ն՝ ա՛մէնքը քնո՛ւմ է՞ն՝ չարացած, բայց Օս-
նան, որ հեղուհեղէն ընկնում է սարսափելի դրո-
ւեան ճեղքը) Ամենակարող Աստծու բարեութե-
թեանով, ՚հո չար Սաթաէլս, դժուխկի յա-
ւիտենական թաքաւորը, իշխանն ու հրա-
մանատարը, — մութն ու խաւարի պաշտ-
պանը, աէրն ու տիրականը, — լուսի, լու-
սաւորութեանի, արթարութեանի, ազատու-
թեանի, օղորմութեանի, մարթասիրութե-
անի, ամե՛ն բարութեանի ու ճշմարտութե-
անի ներհակը, հակառակն ու անհաշտ
թշնամին, — ստութեանի ու խափէութեանի,
անօրէնութեանի ու անիրաւութեանի, անա-
ռակութեանի ու անսկամութեանի, նենգու-
թեանի ու խարդախութեանի, գողութեանի
ու աւաղակութեանի, գաղանութեանի ու
մարթասպանութեանի, ամե՛ն չարութե-
անի, ամե՛ն լրվութեանի անհատների աղ-
բիւրը, ներշնչողն ու առաջնորդութողը,
խկզբանէ անտի մինչ ցկատարածն աշ-
խարհի, — հրամայելով հրամառում իմ ձիդ,
հաւատարիմ իմ արբանեակներ՝ չար դե-

ւիր, չար վիշապներ, չար սատանէք, չար
հրիշտակներ, չար պաշտօն վարողներ,
չար խորուրդ տուողներ, չար կամք կա-
տարողներ ու ամե՛ն չար զօրութին ու-
նեցողներ», տարէք դրան՝ Օսկան Պետրո-
վիչին, վասն մեղաց իւրոց, դժուխկը դէ-
վէր, յաւիտեանս յաւիտենից, ու կատա-
րեցէք էնդի դրա գլխին ինչ վուր էլախտ
հրամայեցի... (Դժուխի Կենսաբանական
էն) «Ա՛նդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց»
(Սաթաէլի նշանի վրայ չար հոգիները նորից պո-
րում էն՝ աւելի մեծ ուժով և արագութեամբ
դժուխի զանգը երէ՛ս անգամ լարում է) Դէ՛հ:

Սարսափները յափշտակում էն Օսնան և
բարձրացրած դաժնում էն նրան դեպի
բէ՛մի խորքը:

ՕՍԿԱՆ

Վա՛յ մէ, դէ՛ղի ջան, վա՛յ մէ... Օտկե-
ցէք, ս՛վ է քրիստոնայ...

Սարսափները չէ՛ում էն նրան դժուխը:

Վ Ե Ր Զ

ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ

Երես: Տող: Տպած է: Պէտք է:

7	3		
9	4		
—	11		
10	2		
—	1	Ներքեւից՝	Մեղան
13	4	»	Վունշինշ
19	8	Վերեւից՝	Շոգեց
30	4	Ներքեւից՝	Ժողով է

ՏԵՍԻՆ ՏԵՍԻՆ

Պրիմալ Պրիմալ

էլ էլ

Մեղան Մեղան

Վունշինշ Վունշինշ

Շոգեց Շոգեց

Ժողով է Ժողով է

1769X

17698

17699

17700

17701

17702

17703

2013

